

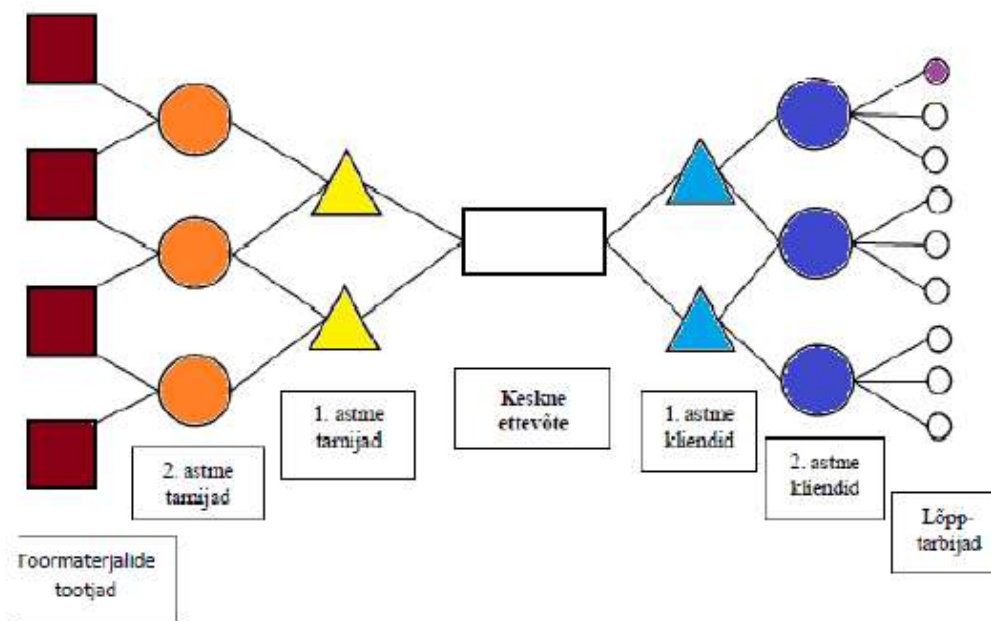
Volitatud ettevõttjad (AEO)

Helle Koitla

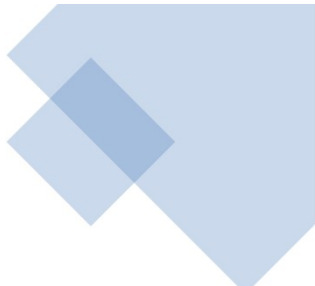
- Authorised Economic Operator (AEO)
- Igal liidu tolliterritooriumil asutatud ettevõttel oli võimalik alates 1. jaanuarist 2008 taotleda volitatud ettevõtja staatust.
- Volitatud ettevõtja staatusega saab ettevõtte hõlbustusi turvalisus- ja julgeolekualase tollikontrolli suhtes tollieeskirjadega ette nähtud lihtsustusi.
- Volitatud ettevõtja sertifikaat annab tunnustust usaldusväärsest partnerist tarneahelas.

Tarneahel

- Euroopa Komisjoni koduleheküljel on alates 1. juunist 2008 olemas Euroopa Liidus AEO staatuse saanud ettevõtjate nimekiri.
- Seisuga 11.2022
 - Eestis 34 ettevõtet
 - Läti 48 ettevõtet
 - Saksamaa 6407 ettevõtet

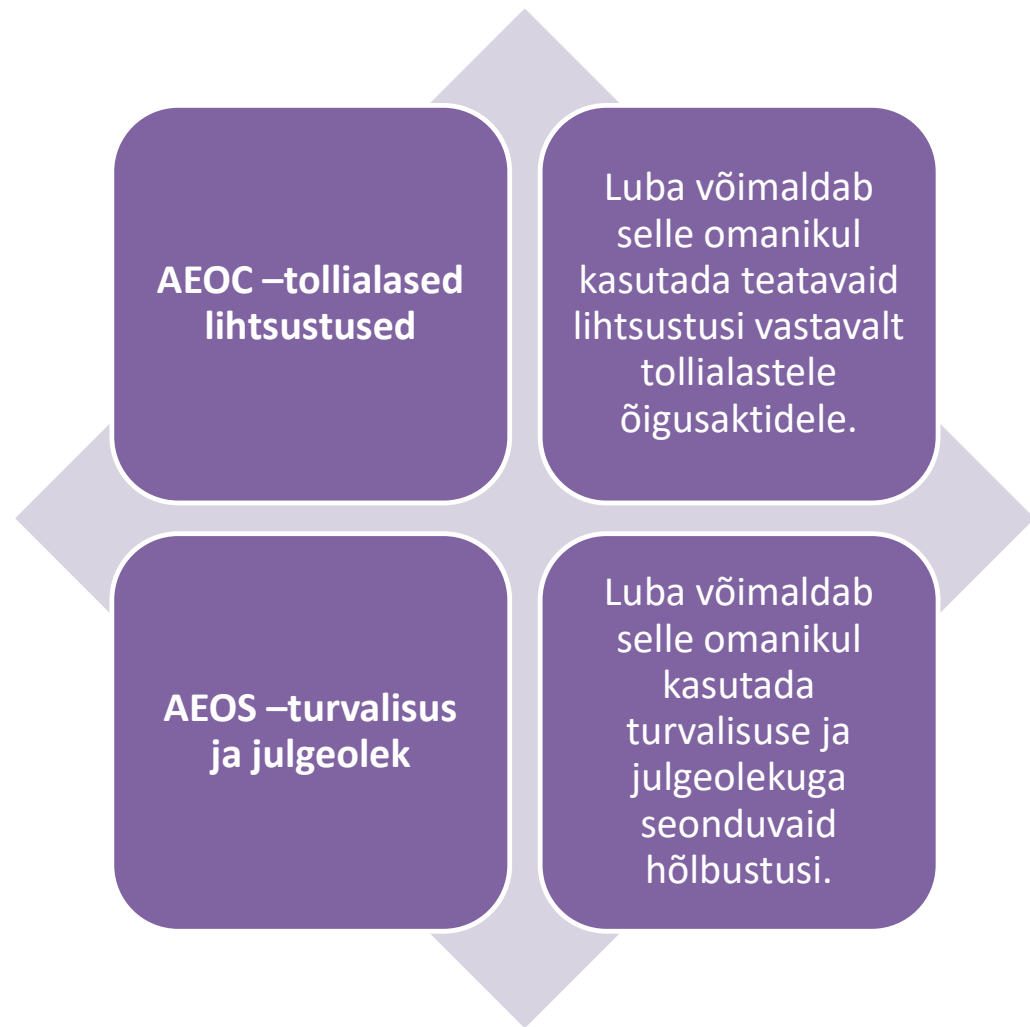
https://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/eos/aeo_consultation.jsp?Lang=et&holderName=&aeoCountry=DE&certificatesTypes=AEOC&certificatesTypes=AEOF&certificatesTypes=AEOS&Expand=true&offset=1&showRecordsCount=0

Volitatud ettevõtja staatuse andmise aluseks on järgmised kriteeriumid:

1. taotleja tegevus peab olema seotud tolliformaalsuste teostamisega ning vastama tollieeskirjadele;
 2. taotlejal on tollikontrolli läbiviimist võimaldav äridokumentide ja vajaduse korral ka logistiliste andmete arvestussüsteem;
 3. taotleja on maksejõuline;
 4. taotleja tegevus vastab julgeoleku ja turvalisuse standarditele (see kriteerium on oluline ainult nendele, kes taotlevad turvalisuse- ja julgeoleku sertifikaati või kombineeritud sertifikaati, s.o lihtsustuste + turvalisuse- ja julgeolekusertifikaat).
-

AEO loa liigid

AEOC ja AEOS soodustused ja hõlbustused

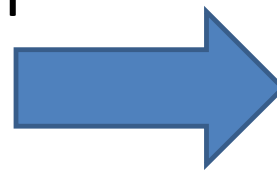
Hõlpsam juurdepääs tollialastele lihtsustustele	AEOC	
Vähem füüsilisi ja dokumendikontrolle	AEOC	AEOS
Kontroll esmajärjekorras, kui saadeti valitakse kontrolliks	AEOC	AEOS
Võimalus taotleda kauba esitamise kohast erinevat kontrolli kohta	AEOC	AEOS
Eelteatamine füüsilisest kontrollist enne kauba saabumist liidu territooriumile esimese saabumiskoha tolliasutuse poolt (julgeoleku ja turvalisuse valdkond)		AEOS
Eelteatamine tollikontrollist enne kauba esitamist - julgeoleku ja turvalisuse valdkond - muud tollieeskirjad	AEOC	AEOS
Soodustused liiduväliste riikidega vastastikuse tunnustamise lepingute alusel		AEOS

Soodustused vastastikuse tunnustamise lepingute alusel

- Euroopa Liidul on sõlmitud lepingud Jaapani, Ameerika Ühendriikide, Hiina, Suurbritannia, Moldova, Šveits ja Norraga AEO sertifikaati omavate ettevõtete vastastikuseks tunnustamiseks.
- Soodustused ei ole kõikides lepingutes samad. Konkreetsed soodustused lepitakse iga partnerriigiga kokku eraldi.
- Kontrollide vähendamisel võetakse arvesse tarneahelas osalejate rolli ja vastutust. Kuigi AEO staatust võetakse alati arvesse, siis kontrollide vähendamine võib olla erinevate tarneahelate puhul erinev.

Lisaks võimaldatakse AEO loa omanikele siseriiklikke soodustusi.

- AEO staatuses volitatud kauba saatjad või saajad võivad transiidi tolliprotseduuril (v.a TIR-protseduuril) edastada **asendustoiminguga** alustatud või lõpetatud transiid deklaratsioonid elektroonselt ning see kajastatakse nende töökorralduses.

AEOC; AEOS

Lisaks võimaldatakse AEO loa omanikele siseriiklikke soodustusi.

- Maanteepiiripunkti ületamine eelisjärjekorras.
- AEO-dele on eraldi piiriületuse ootejärjekord.

AEOS

AEO sertifikaadi rolli suurenemine

- AEO staatuse taotlemine jääb vabatahtlikuks , kuid liidu tolliseadustik annab kaaluka põhjuse otsustada AEO sertifikaadi kasuks.
- Uus liidu tolliseadustik sätestab juhud, kus AEOC sertifikaat annab selle omanikule olulised eelised.

Soodustused vastastikuse tunnustamise lepingute alusel

Soodustused ei ole kõikides lepingutes samad. Konkreetsete soodustused lepitakse iga partnerriigiga kokku eraldi.

https://ec.europa.eu/taxation_customs/mutual-recognition-and-cooperation-other-government-authorities_en

Kontrollide vähendamisel võetakse arvesse tarneaahelas osalejate rolli ja vastutust. Kuigi AEO staatust võetakse alati arvesse, siis kontrollide vähendamine võib olla erinevate tarneaahelate puhul erinev

Näiteks enamasti esitab turvalisuse ja julgeolekuandmed kauba sisseveol vedaja. Kui vedaja on AEOS, siis väheneb kontrollide arv. Kui vedaja on ühtlasi ka kaubasaaja, siis võib kontrollide arv väheneda veelgi. Kui ka kauba saatja on partnerriigi AEO, siis võib see vähendada kontrollide arvu veelgi.

Sertifikaadi taotlemine

Volitatud ettevõtja sertifikaadi saamiseks esitab ettevõtte

- taotluse
- koos lisade
- Volitatud ettevõtja loa saamiseks tuleb esitada taotlus ja enesehindamise küsimustik elektroonselt Euroopa Komisjoni [ettevõtjaportaali](#) (*EU Trader Portal*)
- Alates taotluse aktsepteerimisest algab taotluse menetlemise periood, mille kestvus on kuni 120 kalendripäeva. Tähtaeg hakkab kehtima kuupäevast, mil tolliasutus on saanud kõik avalduse vastuvõtmiseks vajalikud andmed.

Küsimused

1. Mida annab EORI number tolliga suhtlemisel?
2. Millised tingimused peavad olema täidetud, et ettevõtte saaks taotleda EORI numbri?
3. Millised on EORI loa liigid?

Vastused

1. Volitatud ettevõtja staatusega saab ettevõtte tolliformaalsuste ja turvalisus- ja julgeolekualase tollikontrolli suhtes tollieeskirjadega ette nähtud lihtsustusi. Volitatud ettevõtja sertifikaat annab tunnustust usaldusväärsest partnerist tarneahelas.
2. Rikkumiste puudumine, maksevõime, turvaline tarneahel, tegevuse ja kaubavoogude kõrgetasemeline haldamine, kasutades asjakohast tollikontrolli võimaldavat äri- ja vajaduse korral ka veoandmete haldamise süsteemi;
3. AEOC – tolliformaalsuste alased lihtsustused; AEOS – julgeoleku- ja turvalisusega seotud lihtsustused.